

გზის მომსახურება

რედაქცია და კანტორა იმყოფება თფილისის ქუჩაზე, მიქელაძის სახში. კანტორა ღიაა დღის 9-2 საათამდე, და საღამოს 5-8 საათამდე, კვირა-უკვე დღეების გარდა.

№ 132 ყოველდღიური საზოგადოებრივი და სალიტერატურო გაზეთი № 132

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის ქუთაისის კომიტეტი

ამით აცხადებს, რომ წევრად ჩაწერა, საწევრო გადასახადის შემოტანა და პარტიულ საქმეებზე მონაწილეობა შეიძლება ყოველ დღე დღის 8-2 და საღამოს 7-9-დემოკრატიის კანტორაში. თბილისის ქუჩა, ს. მიქელაძის სახლი, გაზ. ჩვენს ქვეყნის რედაქციასთან.

- იქვე შეიძლება მოითხოვოთ შემდეგი გამოცემანი:
1. საქართ. ეროვნულ-დემოკრ. პარტიის პროგრამა.
  2. ვ. წერეთელი. შეიძლება თუ არა მოსხპოს ყველა საკუთრება მიწაზე.
  3. ვ. წერეთელი. 1783 წ. ტრაქტატი, ავტონომია და ფედერაცია.
  4. ტ. მარგველაშვილი. ჩვენი ეკონომიკური აღორძინების საშუალებანი.

ხელის მომსახურების საკუთრება

გაზ. ჩვენი ქვეყნის კანტორა სთხოვს ხელის მომწერთ, რომელთაც ვადა გაუთავდა ან უთავდება დროზე შემოიტანონ ხვედრი ფული უკიდურეს შემთხვევაში კანტორა იმყოფებულ იქნება შესწვეტის გაზეთის გზავნა.

ელაბტაო „რადიუმი“ თაბარი.

სიკლონი

არა ჩვეულებრივი ცინო-პიგის ხუთ ნაწილით. ვერაბის უფშვიანის ქალის სიუხანა არმელის მონაწილეობით, ამერსიკელ მლიონერ ქალის რაოლი.

წიგნის გამოცემლობა „განათლება“

- აცხადებს, რომ დაიბედა და გამოიცა შემდეგი წიგნები:
1. სილ. ხუნდაძის ქართული გრამატიკა. — ფ. 1 მან. 5 შაური.
  2. მისივე — მოკლე ქართ. გრამატიკა. — ფ. — 10 „
  3. ი. ნიკოლაიშვილის მოკლე ქართ. გრამატიკა. — ფ. — 10 „
  4. ოცხელის ელემენტარული ალგებრა. — ფ. 1 მან. 10 შაური
  5. მისივე — გეომეტრია. — ფ. 1 „ 10 „

- ი ბ ე ჯ დ ე ბ ა :
1. დასაწყისი გეოგრაფია მრავალი სურათებით შემკული, შედგ. გ. ცაგერეიშვილის, დ. ქუთათელაძისა და შ. სანიკიძის მიერ.
  2. არითმეტიკული კრებულები გიმნ. I, II და III კლ. კურსის, შედგ. ალ. ჯაფარიძის, ს. დიეთეიძისა და ალ. მგალობლიშვილის მიერ.
- მისამართი: ქუთაისი, თფილისის ქუჩა, ზაქ. შაქარაშვილის სახლი.

საღამოს საერთო განათლების და მოსამზადებელი უფლებიანი კურსების მასწავლებელთა კოლეგია ამით აცხადებს, რომ ქალაქ ქუთაისში მან გახსნა

მ-კლასიანი გიმნაზია

უფლებით აღჭურვილი.

ამ წლიდან გაიხსნება პირველი ხუთი კლასი სამი მოსამზადებელი განყოფილებით. საანბანო განყოფილებაში მიიღებენ გამოუცელთა, დანარჩენ კლასებში კი შესაფერ გამოცდების შემდეგ. უმაღლეს პირველ დაწესებულებაში სასწავლებლებიდან შეუძლიათ გადმოხვალა შესაფერ კლასში უფსამართო. იმავე სასწავლებლის კურსის დამთავრებულნი მიიღებენ მესამე კლასში გამოუცდელთა. მათ და ამ გიმნაზიის სუსტ მოწოდებებს საღამოობით უფასოთ გაუსწორებენ გაცვეთილებს.

მოსამართლები შეიძლება ყოველ დღე 10-2 საათამდე.

მისამართი: ფოსტის შესახვევი (ფოსტის პირდაპირ), სახლი № 3.

საშუალო სასწავლებლების მასწავლებელთა კოლეგიის ხელმძღვანელობით, ქალაქ ქუთაისში გახსნილია საღამოს საყოველთაო მოსამზადებელი

კ უ რ ს ე ბ ი

მოწვევითა და უფლებებით აღჭურვილი, სადაც მიიღება ახალგაზრდობა განურჩევლად სქესისა და წარმოშობისა სიმწიფის და სხვა მოწოდებებზე მოსამზადებლად.

მისამართი: ქ. ქ. ქართული გიმნაზია 6 საათიდან — 8 საათამდე საღამოს.

მ. შორაშვილის მალაზიაში

(მხივლის ქუჩა საკუთარი სახლი)

ეს არის მივიღეთ ბორჯომის წვლი დიდი და პატარა მოთხოვნი, ფასები ზომიერია.

ექიმი ვალეჟანე მ. ლორთქიფანიძე იღებს ბავშვთა და შინაგან სნეულ. ავადყოფილ დღის 12-2 და საღამოს 5-7. მისამართი: თბილისის ქუჩა, № 16. ტელეფ. 87.

ექიმი ვალეჟანე მ. ლორთქიფანიძე იღებს ბავშვთა, ბავშვთა და სურვილის სნეულებათა ავადყოფილებს ყოველ დღე დღის 11-2 საათ. საღამოს 7-9 ს. ზუგდიდის ქუჩა, ვიტეშის სახლი

კოალიციია.

დემოკრატიული თათბირი, როგორც ენკენისთვის 1917-დემოკრატიული კოალიციის კენჭი უყარეს. შედეგი ასეთია: 76 სხით 88 სხის წინააღმდეგ მიღებულ იქნა კოალიცია. დემოკრატიის ამ ბოლოს იმის შესახებ, თუ როგორი შედეგის მიღების კოალიცია იქნება.

ცენტრალ ალსარულეზელ კომიტეტების კრებებზე მიიღეს კოალიციის პარტიის კიდევმის გამოცხადება. კოალიციური მმართველობა ეწოდება, მთავრობის, რომელშიც შედგება სხვადასხვა პოლიტიკურ პარტიის წარმომადგენლები. მომავალ კოალიციაში იქნებიან (თუ კიდევ არ მიიღეს) სოც. დემოკრატები და ვ. კარაგეული კლასის წარმომადგენლები. რუსეთის რევოლუციური პარტიის კენჭზე დემოკრატია უნდადგინდეს ამჟღავნებს კიდევმის მიზანობა და მათთან თანამშრომლობა სახელგანთით მიანიჭა. რევოლუციის დროს კიდევმის ვერაბის ამცნეს ოპოზიციის სიძარბო. ისინი აუხმედრდენ დამონებულ ერებს, წინააღმდეგ მათ ეროვნულ მისწრაფების განხორციელებას, ვერ მოახერხებს ვერც რევოლუციური დემოკრატისთან ერთად სიარული და გარეგნულ დარჩენა.

ამ რიგით ირკვევა ახალ მთავრობის სახე.

დემოკრატიული თათბირი დღე მნიშვნელოვანი გამოდგა. თათბირზე აღმართულია სინტეზის კითხვა წინასწარ პარლამენტის შექმნისა, რომლის წინაშე პასუხისმგებელი იქნება მთავრობა. ამ აზრს დემოკრატია მთლიანად არ უჭერს მხარს. ამიტომ ვადაჭრით მის შესახებ არაფრის თქმა არ შეიძლება. თათბირის დაწყების წინ რუსული პრესა მოწმობდა, გაზ. „დენი“ სწერდა, დემოკრატიული თათბირზე მემორანდუმის გამოაჩვენებენ და მიუღრუსეთის მამისმომლისტურ ინსტიტუტს უმსხვრებლებენ. მიზნო იყო ასეთი განწყობილება. მანსხეი რეაქციული მემორანდუმები, მაგრამ მათი მისწრაფება გამარჯვებით არ დამთავრდა... სახელმწიფოს მმართველთა ამ ენათო სოციალისტები შეთანხმებულად და ზომიერის გზით იწყებენ. დემოკრატიული თათბირი თავის დადგენილებით მმართველობას აწესებს.

თათბირმა არსებითად უნდა განიხილოს და დადებოდ და განსაზღვროს ეროვნული კითხვა.

დღემდის ეროვნული კითხვა არც ერთ მმართველობისგან არ იქნა სამართლიანად გადაწყვეტილი, რაც პატარა ერთ შორის არა ნორმალ მდგომარეობას აღიარებდა და სეპარატულ გამოსვლებს უწყობდა ხელს. რუსეთის მკერ დასაგრულ ერებს დემოკრატია უფრო სა მართლიანად არაინ მიანიჭა. ერების ტვიღლები უწინარეს ყოვლისა დემოკრატიაში იწყებდა გამოძახილს. დღეს რუსეთის დემოკრატია შეკრებილია, მან დაუბანა ეროვნებათა წარმომადგენლებსაც, რომელთაც თავის უკანასკნელ სიტყვას ეტყვის.

საქართველო ერის რუსეთის დემოკრატის თქმის, ქართველი ხალხის სამართლიანი მოთხოვნებიდან და მკაცრობითა. თათბირზე გაიხსნა მხა საქართველოს ეროვნულ საქმეს წარმომადგენლის აკაკი ჩხენკელისა, რომელიც ასე ათავებს სიტყვას: „თუ ჩვენ დამარცხებუ მოვდვით, მაშინ ქართველები ერთგერ გამოვლენ სეპარატულად“.

სამეფისიო კრება.

უდიდესი მნიშვნელობა ჰქონდა მეფეალეუტისათვის იმ კრებას, სადაც შემოკრბენ სრულიად საქართველოს ყველა კუთხის წარმომადგენელი ქართულ გლეხის აღსადგენად და ქართველ ხალხში განვითარებულ თუ შეკვილილ სარწმუნოებრივ გრძობათა გასამყდენებლათ. ქართულ ეკლესიის აღსადგენად და უფლებათა დასაბრუნებლათ დღისახანა ბრძოლა სწარმოებდა ჩვენში. ეს საქმე ამა წლის 12 მარტს დაიწყო. საეკლესიო კრებას მხოლოდ უნდა დესრულეობა და იდა ექტი საეკლესიო კონსტიტუციის შემუშავება-დადასტურებით და კათალიკოსის, სასულიერო მუღვის არჩევით. სამაგიეროთ ამ საეკლესიო კრებით დაიწყო კიდევ უფრო საინტერესო ვეგრდ ჩვენი ისტორიის: ჩვენი ხალხის სარწმუნოებრივ გრძობათა ვითარების გაშლენება. ამ საგანს მინდა მითაქცეო ურადლება მკითხველისა. კრებამ იმ თავიდანვე მოამარჯვებ მძღვარე, შეუტყვევლი სურვილი საეკლესიო ძირითადი რეფორმებისა. ქრისტეს მკენებაზე და მოძღვრებაზე დაყრდნობილი ქართველი მოაწმუნე, ვინცა და საიდანაც არ უნდა ყოფილიყო ის, დაეინებით მოითხოვდა ძველი, საუკუნოებით გადმოცემულ ფორმების შეცვლას, ახალი, სადა, თანამედროვე კულტურით გაფაქიზებულ ხალხსათვის შესაფერ ახალ შეცბის შემოღებას. კრებამ ცხად-ყო, რომ ქართველ ხალხში ერთგვარი ინტენსიური მუშაობა სწარმოებდა სარწმუნოებრივ აზროვნების დარგში. ამივე კრებამ ამივე ფაქტით დაგვანახა, თუ რა დიდი შეცბამ აქვს ჩადენილი ჩვენი ინტელექციისა. ხალხში უკვე მოაწმუნებულ აზრს საეკლესიო ცხოვრებაში ცვლილების შეტანა აუცილებლობის შესახებ, აი, ამ დასაწყის ყოველგვარ რეფორმებისას სათანადო ანგარიში ვერ გაუწია ჩვენმა ინტელექტუალმა სწორედ ამისათვის იყო, რომ კრებამ რეფორმატორული მიმართულება გამოვიდა ერთბაშად, ბევრისთვის მოულოდნელათ, მოუზადებლად, უგებ-მით და მთავრის გაუთვალისწინებლად. რეფორმების მომხრეთა კრებაზე გამოსვლებს წინ არ უძლოდა არავითარი მუშაობა, წინასწარი პროპაგანდა-ქადაგება, საკვეყნო კრება არსებულ საეკლესიო წესებისა; საზოგადოებრივი აზროვნება არამკეთ შეუშუშავებელი, შეუშუშველიც კი იყო საეკლესიო დარგში რეფორმებისათვის. ჩვენ წინასწარ განთავალისწინებული გეგმით მიგსულიყავით კრებაზე, ჩვენი მოაწმუნე საზოგადოება რომ მომზადებული გყოლოდა წინასწარ მუშაობით და ქადაგებით, ჩვენში რომ დამყარებულიყო ერთგვარი მიმართულება ქრისტიანულ საეკლესიო-რეფორმატორული. 8 ეკენისთვის კრება უფრო სხვაგვარ სახეს მიიღებდა. წინასწარ მუშაობაზე აგებული გეგმა მოქმედებისა არ დაკარგვდა თვალათ-ხედისაგან მომეტის სერიოზობას და სიმძიმეს, რაც საუბედუროდ ზოგაერთ წვერს კრებისას არაერთგვარ მოუღა ხალხზე. ჩვენი კრება მოწვეულ იქნა ამენათ გართულბულ მომენტში—როგორც ჩვენი შინაგანი ცხოვრებისათვის, ისე საერთაშორისო მდგომარეობისათვის—რომ ამ მომენტის, პოლიტიკური მდგომარეობისათვის ანგარიშის გაუწევლობა უდიდესი შეცდობა, მიუტრეველი ცოდვა იქნებოდა ყველა ჩვენგანისათვის. შესაძლებლობა ავითო შეცდომისათვის თვიდან აცდენილი იქნებოდა იმ თავიდანვე, რომ ფართო წინასწარი მუშაობა გვექნებოდა, მაშინ წინააღმდეგ გათავალისწინებდით ჩვენი ეკლესიის მდგომარეობას სხვა მართლმადიდებელ ეკლესიათა შორის, ჩვენს მათდამი მოუკიდებელ დამოკიდებულებას და აგრეთვე

ჩვენს მიერ განცდილ და ან განსაცდელ პოლიტიკურ მომენტსაც.

კრებამ, მიუხედავად ჩვენი კრებისათვის მომზადებულობისა, ბევრი ცვლილება შეიტანა ჩვენს საეკლესიო ცხოვრებაში, ბევრი კიდევ წინ დაისახა და კომისიების გადისცა დასამუშავებლათ. თვით მისწულიც მნიშვნელოვანია. მაგრამ მომავალში ჩვენი სარწმუნოებრივი გრძობა-აზროვნება კიდევ მეტ ცვლილებებს შეტანას მოითხოვს.

ინტელექტუალის, ჩვენი მოწინავე მოაზროვნე საზოგადოების მოვალეობა შეუდგეს დამჯდარ, დიხე, მიზანშეწონილ კვლევა-ძიებას სარწმუნოებრივ დარგში, მძღვარ გონებრივ მუშაობას, მოაწმუნეთა შორის მზერავალ ქადაგებას, როგორც სარწმუნოების აღსადგენათ და წმინდა წნობარზე პრინციპებზე დასაყენებლათ, ისე ჩვენი საეკლესიო ცხოვრების სრულიათ გასახალბლათ.

ტიტე მარგველაშვილი.

ქართული გოლუზიკა და პროზული საბჭო.

ყოველ პოლიტიკურ გამოსვლას მხოლოდ მაშინ აქვს ფასი და მართ აზრის იგი სახეში მისაღებო, თუ მასში რაიმე სისტემა, შინაგანი ტემპერატურა არის და იგი საზოგადოებრივი მიმდინარეობის შედეგია. ქართული „გოლუზიკა“ ქართულ ეროვნულ საბჭოს წინააღმდეგ ამხედრდენ. ეს რომ წმინდა წყლის პოლიტიკური გამოსვლა იყოს და პარტიისა, მაშინ ექვი არ არის საფალო იქნებოდა, მაგრამ „გოლუზიკაში“ და ფრაქციულ მტრობით გატყუებული გუგუთი მხად არამედ თუ ეროვნული იდეა გაიღოს მსხვერპლად „მენშევიკების“ დასამკრებლად, არამედ პარტიული განხეთქილების და თათბირის მტრევა მიზნად გამოაცხადოს. გაზ. „პროდოს“ № 16 ის მეთაური სწერია:

„დიდიან ახალი ქალაქის საბჭოს დაბადებისა, თფილისში აშკარა შეიქნა მწყობრი და სოლიდარ შეთანხმებული მოქმედება მენშევიკების, ქართველ სოც.დემ. და ნაცი-დემოკრატების“.

ნუ თუ ტრამაის, საზოგადოების განაწილება და სხვა მუნიციპალურ კითხვებში აზრის სხვადასხვაობის ნიადაგზე დაიყო ქართველობა ამ სამ პოლიტიკურ პარტიათა?

ნუ თუ საქართველოს ლენინის—ფ. მახათაძის შეცდულ წარმოდგენილი აქვს, რომ არ გიღებდა პოლიტიკურ პარტიებს ერთი მხედელობა ჰქონდეთ რაიმე საკითხებზე? ნუ თუ რევოლუციის დაცვა „გოლუზიკების“ მომართობა და ეროვნულ-დემოკრატებს უფლებია არა აქვთ რევოლუცია დაიკენ რუსეთის რეპტიონტებისაგან, ქართველი ერის გამანადგურებლობისაგან. განა რუსეთის „გოლუზიკების“ მოსისხლე მტრების, კიდევმის წინააღმდეგ არ გამოიღან ქართველი ეროვნული დემოკრატები და განა ქართველობის მტერი არ არის პარტია, რომლის მეთაურმაც მილიუტოვმა ქ. ალექსანდრეტის ასაღებდ კავკასიის ერთა, და პირველ რიგში ქართველობის, პოლიტიკური ცხოვრების გაქრება დაისახა მიზნად.

ყველა ამის შემდეგ მკითხველის პირზე იმიოლი იწყება ზემო სენფენული მეთაურის ის ადგილი. სადაც უ. მახათაძე ჰკვირობს, როგორ შეიძლება ს.დემ. და ეროვნული დემოკრატები რევოლუციის იყვანდნო. ქართველობის სხნა სწორედ რუსეთის რევოლუციურ დემოკრატისთან კავშირშია. რევოლუცია ამ გზით მიიღო და სწორედ ამ გზით მოხდა თვით-შეკრებლობის დაცვა.

განსახსნა სცდებიან ქართველი „გოლ-

